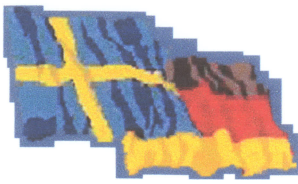

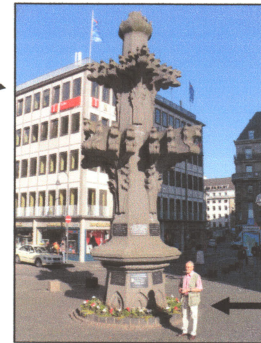
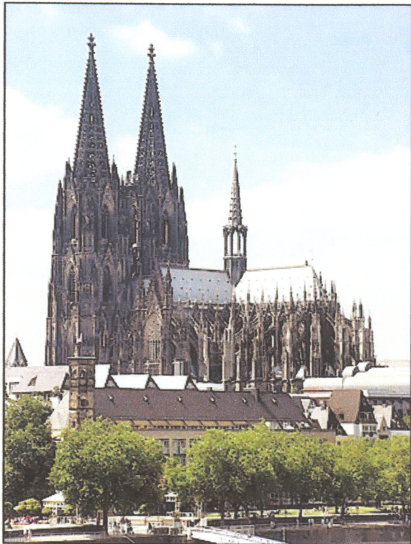

Deltagare: Cecilia Nettelbrandt, Helga Åhgren, Jost och Eva Levander Herholz, Hans Södrén, Margaretha Nissen, Ilse Letsch, Hanna Lundmark, Helga Gauert, Leif H. Sjöström och Werner Skottke.
Bakom kameran: Hans Sköld

Köln: (2007-09-24)

Köln är Tysklands äldsta storstad och fick år 50 e.Kr. romerskt stadsprivilegium. Staden erhöll namnet *Colonia Agrippina* efter Agrippina d.y., den romerske kejsaren Claudius sista gemåls födelseort. *Colona* kommer av latinets *colonus* (gård, nybygga) och betyder nybyggare. Jfr. svenskans *koloni* (= underlydande markbesittning för odling). Den romerske *coloni* var under 300-talet den form av jordbunden lott där jordägaren fritt kunde ta ut maximalt med arbete för att betala statens betungande skatter. Alltså ett slags "lydkoloni" i Romarrikets utkant angränsande till *Germanicum* vid floden Rehn. Köln är idag Tysklands fjärde största stad och har omkring 1 miljon invånare, medan storstadsregionen har 2,2 miljoner invånare.

Werner Skottke ca 1,8 m lång

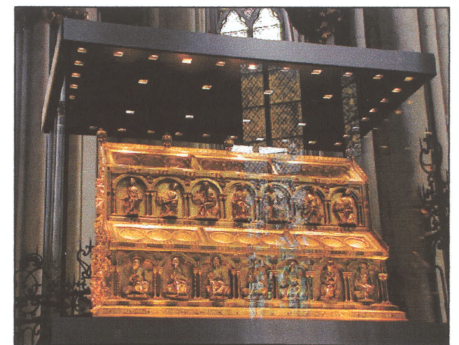
Höjd = 9,5 m
Bredd = 4,60 m

Kölnerdomen sedd från öst över Rhen. Västfasaden (huvudfasaden med tornen) Tornspira (i naturlig storlek)

Kölnerdomen, Kölner Dom, är Tyska Domkyrkan i Köln. Grundstenen för vad som numera är Tysklands största gotiska kyrka lades den 15 augusti 1248 och invigdes först 1880 av kejsar Wilhelm I, vilket innebär en byggnadstid på 632 år. De två tornen är 157 m höga vardera, vilket gjorde Kölnerdomen till världens högsta byggnad under fyra år, fram tills Washingtonmonumentet blev klart, men än idag har domen världens största västfasad (huvudfasaden med tornen).

En spiraltrappa i södra tornet, på 509 trappsteg, leder till utsiktsplattformen cirka 98 m ovan mark. Katedralen är listad på UNESCO:s världsarvslista.

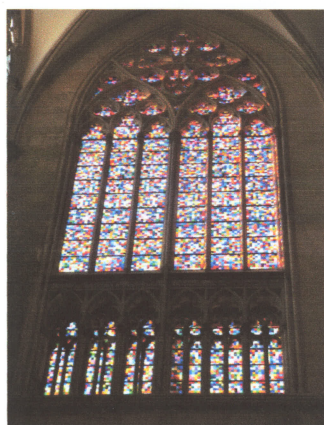
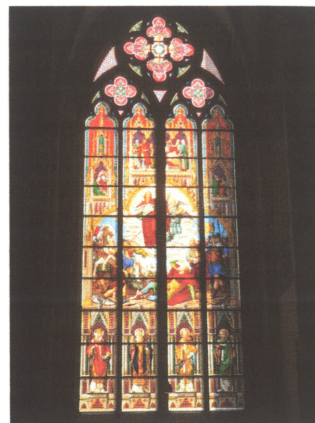
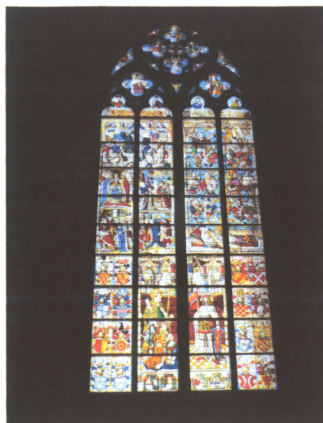
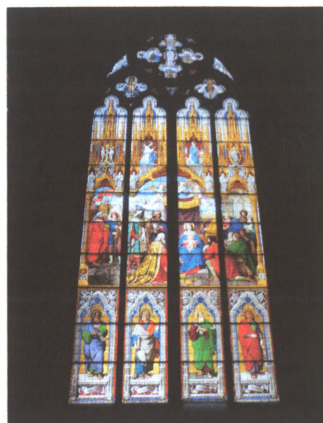
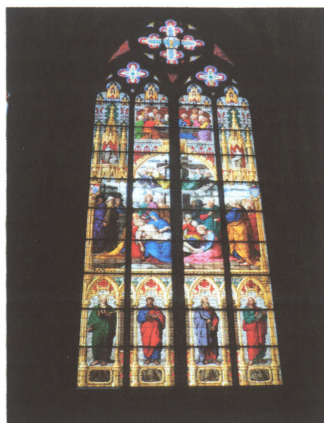
Kyrkan har 12 kyrkklockor. Den första var *Dreikönigenglocke* (de tre kungarnas klocka), som göts 1422 och installerades 1437. Den största är emellertid *St. Petersglocke*, som göts 1922, och med en vikt på 24 ton är den också den största kyrkklockan i världen.

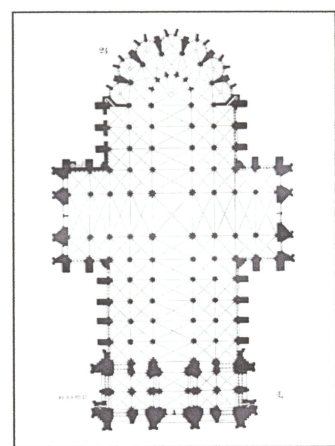
Det här är orsaken till att Köln är målet för så många pilgrimer. Här förvaras relikerna av de tre persiska astrologerna *Caspar, Melchior* och *Baltazar*, mera kända som de *tre vise män* som besökte Maria i Betlehem och kom med kostbara gåvor. Hur har deras ben hamnat här? Kättare som de var... Historien är lång. Äsch, de blev ju biskopar senare. Efter besöket hos den nyfödde Jesus återvände de till sina hemländer, där de 40 år senare anslöt sig till kristendomen och lät sig döpas av Sankt Thomas. Ytterligare 300 år senare fördes deras kroppar av kejsarinnan Helena (kejsar Konstantins mor) till Konstantinopel, och så småningom flyttades de vidare till Milano.

Efter det att tyskromerske kejsaren Fredrik I Barbarossa erövrat Milano år 1164 kunde den dåvarande ärkebiskopen av Köln, *Rainhald von Dassel*, återvända med vad som påstods vara kvarlevorna av de tre vise männen. Under medeltiden betraktades de som kungar och det praktfulla skrinet där man förvarade kvarlevorna av de tre vise männen - som för övrigt blev kyrkans skyddshelgon - kallas "*Dreikönigenschrein*".

Några exempel på återinsatta vackra kyrkfönster, vilka under 2:a världskriget förvarades på en väl skyddad plats:

Detta modernt utformade fönster har konstruerats av Gerhard Richter med hjälp av datateknik och ersatt det gamla ursprungliga, som hade blivit förstört under 2:a världskrigets bombningar.

Domens grundplan

Sammanlagda fönsterarean motsvarar i storlek hela kyrkans grundplan på c:a 10.000 m².

Mittskeppet

Altartavla i ett av koren

Ett svenskt inslag från Uppsala

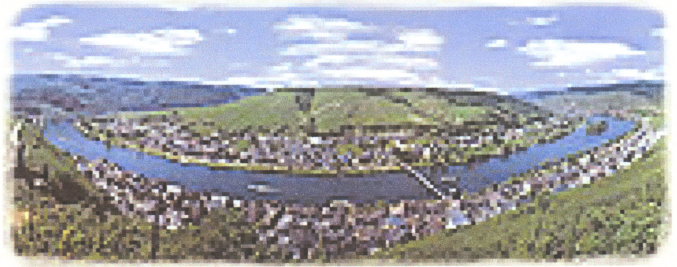
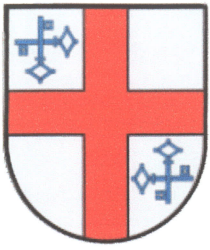
Stadsvapen med tre kronor symboliserande de tre vise männen och är ev. förebild för Sveriges *Tre Kronor*.

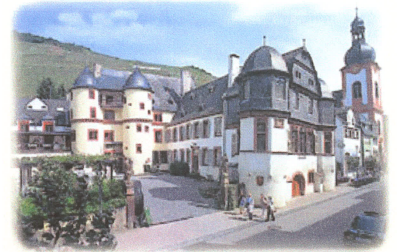
Ett något udda inslag utanför kyrkan:
En Mercedes-Benz helt klädd med *Gummibärchen*

Zell an der Mosel - Weinstadt der Zeller Schwarze Katz:

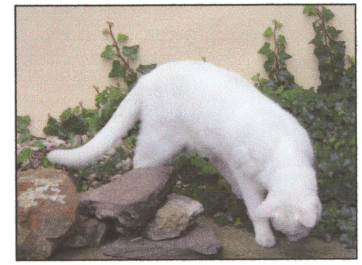
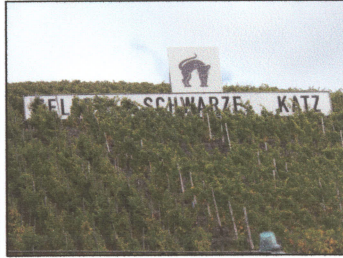
I hjärtat av Europa, mitt i Tyskland och delstaten Rheinland-Pfalz, ligger staden Zell med 4.300 invånare. Zell är en stad med anor från romartiden. Namnet Zell kommer från latinets Cella, som helt enkelt betyder vinkällare. Staden grundades 1222 och ringmuren med fem bevakningstorn och tre portar stod färdig 1229. Idag finns i princip bara det runda tornet uppe i vinodlingen kvar, som har blivit ett kännetecken för staden Zell.

Här är klimatet oftast mildt och berggrunden bestående av skifferar, vilket är en förutsättning för goda moselviner. Floden slingrar sig fram runt Zell-Barl och möter nästan Mosel igen. Där upp på höjden, med en fantastisk utsikt över Mosel på två sidor, finns borgen Marienburg, intagen av svenskarna under 30-åriga kriget.

Här finns underbara hotell, speciellt för alla vinälskare, t.ex. hotell *Panorama Drei Kronen* och *Schloss Zell*,

där vi bodde förstklassigt med utsikt från hotellfönstret, ”Zeller schwarze Katz” och en livs levande vit katt.

Middag på hotellet ”Zeller schwarze Katz” för Svensk-Tyska föreningen.

Vinprovning av Moselviner vid *Weingut Albert Kallfelz*.

Trier, Tysklands äldsta stad: (2007-09-25)

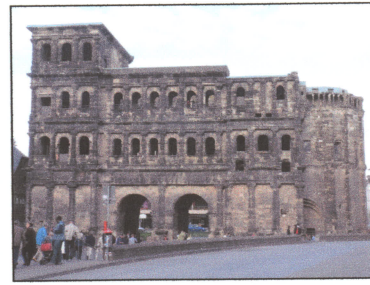
Trier, en stad känd för sina lämningar från romartiden och den nordligast belägna anlagda Romarstaden. "Roma Secunda" – det andra Rom, så kallade romarna sin största metropol norr om alperna. Staden anlades av kejsar Augustus år 16 f. Kr - då under namnet *Augusta Treverorum* – och var regionshuvudstad i romerska riket till ung. 200 e.Kr., men staden är i modern tid också känd som Karl Marx födelsestad. Trier är en stad i den tyska delstaten Rheinland-Pfalz med omkring 100 000 invånare (2004-06-30). Den ligger i Moseldalen mellan bergen Eifel och Hunsrück nära gränsen till Luxemburg och är Tysklands äldsta stad. Berggrunden i Hunsrück består av skiffer, medan den i Eifel består av röd sandsten, som mot gränsen till Luxemburg övergår i *muschelkalksten* från Trias-tiden, vilket präglar den säregna smaken från de olika vinodlingarna. *Elbling* är en vitvindruga från romartiden. Ingenstans i Tyskland blir romartiden så levande som i Trier. I den romerska stadsplanen kallades huvudgatan i nord-sydlig riktning för *Cardo Maximus* och i öst-västlig *Deco Maximus*. Men även andra epoker, den romanska stilen, gotiken, renässansen och barocken har efterlämnat sina spår. Den bevarar sitt arv från två årtusendens historia med stolthet och har präglats av romerska kejsare, biskopar, kurfurstar och driftiga borgare. De historiska konstskatterna och oförglömliga byggnadsminnesmärkena minner om detta, varav den mest välkända är *Porta Nigra*, den pampiga romerska stadsporten, som byggdes 100 e.Kr. Andra världsarvsevårdheter är den stora badanläggningen *Barbarathermen*, med bl.a. golvvärme, och Moselbron *Römerbrücke* byggd c:a 100 e.Kr.

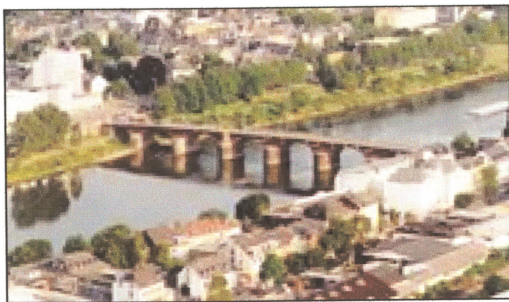
Vy över staden Trier

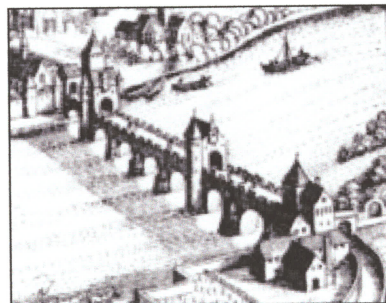
Porta Nigra gör verkligen skäl för namnet "Svarta Porten"

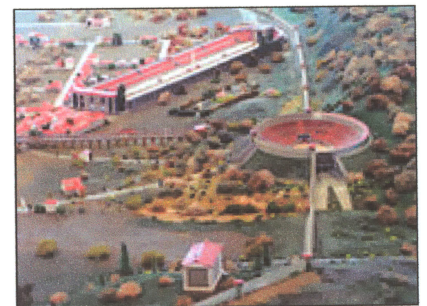
Stadsvapen

Bron över Mosel, *Römerbrücke*

Kopparstick av Merian 1646

Stadsmodell från romartiden

Rheinisches Landesmuseum Trier (2007-09-25)

Museet i Trier

Konstantin den Store,
kejsarbronshuvud,

Löcknoppsspänne i guld med
inskriftioner från Konstantin I
325-330 e.Kr. och Licinius

Rundvandring i museet

Efter rundvandringen en välkommen lunch i restaurang *Zeitsprung*

Konstantin Basilika (Aula Palatina)

Byggdes år 310 e.Kr. Den långa och takhöga sandstensbyggnaden var tronsal för romerska kejsare ända tills staden förstördes av germanerna. Erövrarna uppförde en byggnad inuti den taklösa ruinen. På 1100-talet blev absiden (= halvrund utbyggnad) ändrad till ett torn, för att inhysa ärkebiskopen i Trier. På 1600-talet sammanbyggdes den romerska palatinaaulan med det nybyggda kejsarliga barockpalatset *Residenz* och dess östra vägg blev delvis riven. Under den senare napolitanska och preussiska tiden tjänstgjorde salen som militärförläggning. Den preussiske kungen Wilhelm IV beordrade till slut om dess återställande i ursprungligt skick och den blev sedan återställd igen 1944 efter en bombattack. Alltsedan 1856 har basilikan tjänstgjort som den protestantiska *S:t Savion-kyrkan*. Romarna ville att arkitekturen skulle uttrycka kejsarens prakt och makt och storleken på basilikan imponerar fortfarande. Den långsträckt rektangulära byggnaden är 67 m lång och 27,5 m bred och 30 m hög med en vidsträckt halvrund absid. Det är den största bevarade enkelrumsstrukturen från romartiden. Dess djup är förstorat genom en optisk villa - både fönstren upptill och nedtill i absiden, så väl som nischerna i salen, är från mitten progressivt mindre, vilket förhöjer längdtrycket. Nu nästan tom och spartansk inuti, var förr *Konstantin Basilikan* i originalskick förskönad med färgstarka marmorinläggningar, guldmosaik och statyer. Den var även bekvämt uppvärmd med golvvärme via ett rörsystem, men all denna glans, prakt och teknologi blev förstörd under 500-talet av germaner och franker.

Palatinaaulan och Residenspalatset i vitt skilda stilarter (romersk och barock)

Interiör

Basilika Sankt Paulin (barock) byggd av Balthasar Neuman 1757 på ruinerna av en romersk kyrka

Parkmotiv i Trier

Hauptmarkt i Trier

Nästan varannat hus i Idar-Oberstein innehåller ett sliperi eller en butik för ädelstenar. Den lilla staden ligger i vinfloden Nahes smala dalgång i mellersta Tyskland. Sedan 500 år är Idar-Oberstein känt som Tysklands ädelstenscentrum. Gruvan lades ned redan 1870, nu är det stadens världsberömda stenslipare som lockar till besök.

Historik:

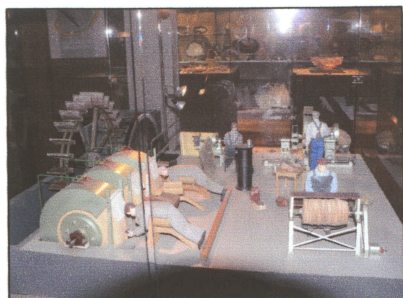
Idar-Oberstein ter sig osannolik som ädelstenmetropol. Man kan föreställa sig Amsterdam, Antwerpen och Tel Aviv som högkvarter för diamantslipare och juvelhandlare. Trakterna är visserligen natursköna, men har alltid varit kända som ett av Tysklands fattigaste områden. Trots det var staden i århundraden något av ett tyskt Klondyke. Medan bönderna pressade magra skördar ur steniga tegar, ruvade Idar-Oberstein på en naturrikedom - stenarna i gruvan. Mödosamt hackade arbetarna fram agater, jaspiser och ametister ur berget och förde dem till sliperierna i staden.

Men en dag slog ödet till mot Idar-Oberstein. Det var inte så att stenarna tog slut, men de blev för dyra att ta fram när jättestora fynd av ädelstenar som låg i dagen gjordes i Brasilien i början av 1800-talet. Turligt nog fanns det bland dem som gjorde fynden ett antal fattiga utvandrare från Idar-Oberstein, av vilka många försörjde sig som gatumusikanter i sitt nya land, Brasilien.

Detta kunde ha blivit ett dråpslag mot ädelstenshanteringen i Idar-Oberstein. Istället för att lägga ner vapnen började man importera ädelsten från Brasilien, ofta i block som vägde ett ton eller mer. De första stenarna togs hem år 1834 som ballast på segelfartyg, som fört utvandrare från armodets Tyskland. Snart gick det också en järnväg från hamnen i Hamburg till Nahedalen. Istället för att tyna bort, utvecklades staden, trots att gruvan slutgiltigt stängdes 1870.

Fastän man saknat egen produktion av råvara i nu 137 år, har hantverksskickligheten blomstrat bland Idar-Obersteins ädelstensslipare, och än i dag håller staden positionen som ett av världens viktigaste centra för ädelstenshanteringen. Nu är det inte bara de egna stenarna, baserade på bergkristall, som man slipar, utan stenar från all världens länder, inklusive drottningen bland dem alla, diamanten.

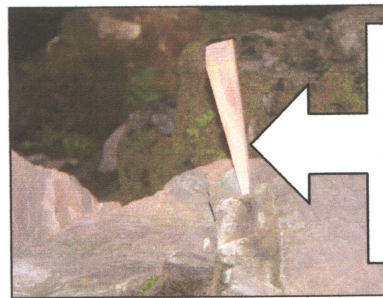
När lönerna steg i Tyskland och hotade att göra sliperierna där olönsamma, kompenserade man detta genom att höja yrkesskickligheten, och överlevde kris efter kris. Kända juvelerfirmor som Tiffanys kommer hit när de behöver något extra. De vet att i de välfyllda lagren i husens källare ofta finns det som inte hittas på annat håll.

Modell av finsliperi

Grovsliperi i gruvan

Primitiv sprängning av berg med en svällande träkil genom begjutning med vatten.

Forna tiders ädelstensslipare hade ett hårt liv. De låg framstupa på låga ställningar och pressade med kroppstyngden stenarna mot stora roterande sliphjul, som drevs av vattenkraft. Om inte slitet tog deras liv i förtid, så gjorde *silikosen*, stelnungan, det. Medellivslängden var ca 50 år. I dag är hälsoläget bättre och industrin sysselsätter 4.000 av stadens 35.000 invånare. Många i branschen är rika, men lever i en diskret lyx.

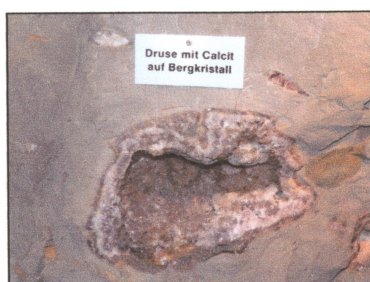
Några besökare med guide, som sluppit upp ur gruvan.

Grillningen på en speciellt gungande s.k. *Schwenkgrill*

Gruvan *Steinkaulenberg*:

I gruvan, där man förr bröt ädelstenar, kan man fortfarande se råa obearbetade ädelstenar kika fram ur gråberget.

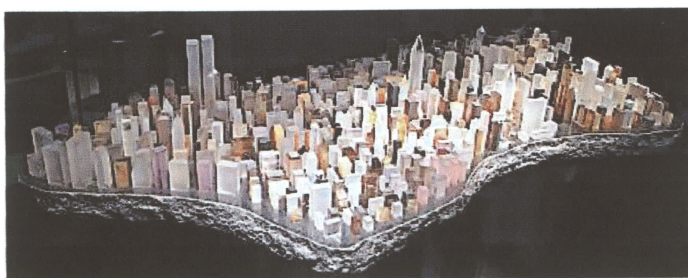

Ädelstenarna har uppstått genom utkristallisering i lavaströmmarnas hålrum.

"Körtelns" läge anger lavaflödets riktning.

Ädelstensmuseet:

Ädelstensmuseet ligger i en vacker jugendvilla, nästan ett litet slott, på Hauptstrasse i stadsdelen Idar. På tre våningar kan man ströva genom veritabla landskap av ädelstenar, drygt 10.000, i olika stadier av bearbetning. Det finns också reliefer, skulpturer, kaméer och gravyrer i olika hel- och halvädelstenar. En modell i bergkristall av hela Manhattan är ett av de mer monumentala objekten. Smaragder, beryller, agater, turmaliner, ametister och rosenkvarts fögnar ögonen. Många kvinnor drar ett extra djupt andetag när de kommer in i kabinetten där diamanterna blixtrar. Där finns också repliker av flera berömda diamanter, bland dem Koh-i-noor, med vikt 186 karat.

Modell i bergkristall av hela New Yorks Manhattan

Ovanstående flerfärgad mus resp. groda är framställda ur ett enda stenstycke

Apparat för framställning av syntetiska diamanter

Efter museibesöket hemfärd med buss till Zell, varifrån vi nästa dag styrde kosan tillbaka till Sverige. Avslutningsvis därför ett stort tack för en mycket intressant, lärorik och rolig Moselresa i Svensk -Tyska Föreningens regi!